

бідні люди сьогодні ще не можуть дозволити собі ходити до школи, що робить їх завтра бідними безробітними.

Отже, всі ці фактори корелюються один з одним, і всі вони повинні вирішуватися разом, якщо ви хочете досягти будь-якого прогресу. Наявність освіти не обов'язково означає, що ви будете працевлаштовані. Багато хто закінчує школу і роками залишаються без роботи. Частково це пов'язано з відсутністю можливостей працевлаштування та корупцією. Багато офісів наймають виключно по уподобанням, а не за заслугами. Пільгове навчання стало в порядку речей, і це збільшує кількість безробітних випускників. Нігерії необхідно зробити більше для працевлаштування молодих випускників, що допоможе знизити рівень злочинності.

Нарешті, сфера охорони здоров'я також потребує більшої уваги, особливо щодо зниження високого рівня смертності дітей у Нігерії. Багато дітей помирають від хвороб, яким можна було б запобігти, таких як холера, малярія тощо. Надаючи чисту воду та належне медичне обслуговування, уряд може врятувати життя цих немовлят.

Література:

1. Nnadi Stanley E. The Impact of Globalization on the Nigerian Economy: [Електронний ресурс] / Stanley E. Nnadi // Режим доступу: <http://gradworks.umi.com/33/36/3336742.html>.
- Oluwatayo I. B. Explaining Inequality and Welfare Status of Households in Rural Nigeria: Evidence from Ekiti State: [Електронний ресурс]/I. B. Oluwatayo// Режим доступу: [http://www.idosi.org/hssj/hssj3\(1\)08/9.pdf](http://www.idosi.org/hssj/hssj3(1)08/9.pdf)

**Архітектура мусульманського світу:
основні елементи й архітектурні форми**
Ель Аффі Хаула (Марокко)
Науковий керівник – доц. Л.С. Безкоровайна
ХНАДУ

Мусульманська архітектура свідчить про високий рівень витонченості, якого мусульманське суспільство досягло у той час, коли Європа переживала середньовіччя. Мусульманський муляр, архітектор і художник при будівництві мечеті, палацу або звичайного житлового будинку чудово передавали глибoku

відданість Ісламу громаді. На думку багатьох дослідників, на європейський архітектурний ренесанс багато в чому вплинули досягнення мусульманських архітекторів. Про це говорить, зокрема, Б. Флетчер [1], який стверджує, що: «в даний час загальноновизнано, наскільки європейська готична архітектура завдячує ісламським прототипам, багато з яких стали відомі хрестоносцям в Єгипті, Палестині та Сирії» [1; 78]. Можна з упевненістю сказати, що в інші історичні періоди різні елементи та/або форми мусульманської архітектури набували популярності в тих чи інших країнах, про що свідчить низка прекрасних пам'яток архітектури, розкиданих по всьому світу.

Слід зазначити, що у контексті архітектури люди іноді неправильно використовують терміни «мусульманська» й «ісламська». Ці слова теоретично взаємопов'язані, але концептуально різні. Мусульманин – це загальне слово, що належить до релігійних і географічних настанов ісламу. Мусульманська архітектура – це стиль будівництва у країнах мусульманської релігії, термін, який може включати в себе сучасну або стару архітектуру, що практикується в цих країнах, і при цьому вона не обов'язково має бути ісламською або демонструвати будь-які відомі особливості ісламської архітектури, такі як арка, купол, ліпнина, арабеска, прикраса тощо. Так само правомірним, наприклад, є твердження, що термін «мусульманське місто» пов'язаний радше із його розташуванням у мусульманській країні, аніж з його ісламськими морфологічними ознаками.

Інший недолік використання цієї концепції пов'язаний із будинками мусульманського походження, але не в мусульманському світі, як у випадку з Іспанією, Сицилією, Казахстаном, Таджикистаном, Туркменістаном та іншими країнами. Правильніше можна визначити мусульманську архітектуру як сукупність будов, виконаних мусульманськими майстрами в мусульманській країні або під мусульманським правлінням. Термін «ісламська архітектура» також може вводити в оману, оскільки можна зрозуміти, що він прив'язаний до архітектури конкретної релігійної (ісламістської) групи або релігійної функції,

тоді як насправді відображає певний спосіб і стиль будівництва, розроблений в цивілізації Ісламу. У цьому визначенні не враховуються розташування та фактична функція будівлі, а скоріше береться до уваги його ісламський характер з погляду дизайну, форми та декору. Дане визначення включає всі типи будівель, а не тільки пам'ятники. Воно стосується як звичайного будинку, так і мечеті, палацу та інших архітектурних споруд.

Відповідно до загальноприйнятої класифікації, виділяють досягнення мусульманської архітектури у двох основних галузях: у релігійному та світському будівництві.

Основною формою релігійної (сакральної) архітектури є мечеть, яка була винайдена в перший рік хіджри, щоб служити престижній ролі забезпечення дахута притулку для перших мусульманських громад. Віряни збираються туди п'ять разів на день, а також регулярно щоп'ятниці. Поєднання таких елементів, як арка, купол і колони, каліграфічні ілюстрації та геометричні орнаменти, створюють безперервне почуття спокою та споглядання.

Другою за значимістю релігійною спорудою є медресе (школа). Загалом це коледж, який було створено на базі мечеті і який згодом став незалежною установою для навчання й освіти. Форма медресе поступово еволюціонувала, починаючи з простих будинків вчителів і досягаючи монументального характеру Кутубія в Марракеш, Марокко. Тут будівля містила лекційні зали, бібліотеку, житлові кімнати для студентів і допоміжні приміщення, такі як ванни, фонтани і внутрішній двір, обладнаний водяним годинником – клепсидрою. Незважаючи на те, що в мусульманському світі досі існує медресе, більшість викладання в ньому здійснюється сучасними університетами, які структурно не відрізняються від своїх західних аналогів.

Інші релігійні будівлі – це монастирські мечеті (Завія) і мавзолеї, які також можуть бути дуже складними, іноді досягаючи історичної монументальності, як Тадж-Махал в Індії.

Мусульманські світські будівлі – це здебільшого господарські приміщення, палаци та звичайні будинки. Однак, архітектура їх характеризується високою адаптацією простору до релігійних цінностей і вчень. Особливо це характерно для будівель, що належать до приватної та суспільної сфери. Від ранніх палаців Умайяда та Аббасидського халіфату до сучасних будинків архітектор зазвичай дотримується чіткої різниці між приватним і громадським простором. Адже перший призначено для сім'ї та сімейного життя, тобто великою мірою для дітей і жінок, тоді як другий (наприклад, у палаці) використовувався для ведення громадських справ (тут ідеться про приймальні, зали засідань, урочисті суди (майдан) та мечеті для королівського оточення). У таких спорудах архітектура, конструкція та декор були відомі по всьому світу, будучи фоном у багатьох світових творах мистецтва.

Інші будівлі, що складають частину мусульманської світської архітектури, – це військові споруди, такі як замки, фортеці, башти та стіни. Вони були створені для забезпечення захисту міст, особливо в районах, де загроза зовнішньої агресії була такою ж, як у Палестині та її прикордонних країнах (Сирії та Йорданії), у Каїрі та на узбережжі Північної Африки. За цими валами були встановлені гігантські ворота, що становлять частину оборонної системи, а також елементи церемоніальних меблів. Найстарішою з подібних споруд є Баб Ракка в Багдаді Аль-Мансур (побудована у 772 році н. е.) та Баб Аль-Футух у Каїрі (XI століття).

Мусульманський інтерес до торгівлі призвів до появи таких архітектурних споруд, як караван-сараї, склади (Qaysariya or Khan) та ринки і базари, які згодом сформували економічне серце мусульманських міст. В інженерній архітектурі мусульманам вдалося створити ансамблі структур, що поєднують високий рівень будівництва, функціональність і красу. Їхні мости, фонтани та водосховища (цистерни) також утворюють захоплюючі елементи,

що демонструють цілеспрямованість і професіоналізм будівельників й архітекторів.

Як бачимо, мусульманські країни дали світові багато визначних пам'яток архітектури та видатних майстрів, які їх зводили. Крім того, світова архітектура поповнилася низкою нових унікальних архітектурних форм та елементів, які вже протягом багатьох століть активно використовуються у різних частинах світу.

Література:

1. Fletcher B. A History of Architecture: On the Comparative Method, 17th edition. – London: The Athlone Press, 1961. – 158 p.
2. Hakim, B. Arabic Islamic Cities: Buildings and Planning Principles, – London: Kegan Paul, 1986. – 231 p.
3. Kostof S. A History of World Architecture. – Oxford: Oxford University Press, 1994. – 260 p.

Національна кухня як елемент культури Марокко

Кушіх Дуае (Марокко)

Науковий керівник – В.В. Тараненко

ХНАДУ

Кухня Марокко належить до найвідоміших кухонь світу. Така популярність пояснюється досить просто – марокканські кулінарні традиції поєднують у собі елементи африканської, арабської, іспанської, французької, єврейської та берберської кухонь. І в такій космополітичній різноманітності марокканським кухарям вдається не втратити власну особу.

Бербери – споконвічні жителі Марокко і всього Магриба. Однак у VII столітті араби потіснили їх і принесли в кухню Марокко корицю, імбир, шафран, зіру і кмин; змішання кислого та солодкого смаку, а також манеру додавати в м'ясні страви мед, цукор, фрукти та сухофрукти. Інші стародавні джерела впливу на марокканську кухню – Фінікія, Карфаген, Рим та Візантія. З іншого боку, в марокканській кухні відсутній турецький вплив. Марокко – єдина велика арабська країна, що ніколи не входила до імперії Османа, через що марокканці не їдять ні пахлави, ні фаршированих овочів.